

**TOMAS HARDINING “G‘ALATI OLOMONDAN UZOQDA”
ROMANIDAGI OBRAZLAR TIZIMI VA ULARNING BADIY
YUKLAMASI**

Sherkulov Sardor Komilovich

Iqtisodiyot va pedagogika universiteti

Fakultetlararo xorijiy tillar kafedrasi mudiri, PhD

Xalilova Zahro Akmal qizi

Iqtisodiyot va pedagogika universiteti magistranti

Annotatsiya

Ushbu maqolada ingliz realizmi adabiyotining yirik namoyandasi Tomas Hardining “G‘alati olomondan uzoqda” romani asosida asardagi obrazlar tizimi va ularning badiiy funksiyalari tahlil qilinadi. Muallif tomonidan yaratilgan asosiy obrazlar – Batsheba Everdin, Gabriel Oak, Serjant Troy va janob Boldvud timsollari psixologik chuqurlik, ijtimoiy kontekst va estetik ramzlar orqali yoritilib, roman poetikasining ichki tuzilmasida tutgan o‘rni aniqlanadi.

Kalit so‘zlar: Tomas Hardy, realizm, obrazlar tizimi, psixologik portret, Batsheba Everdin, Gabriel Oak, ayol obrazlari, Viktoriya davri adabiyoti

Annotation

This article analyzes the system of characters and their artistic functions in Thomas Hardy’s *Far from the Madding Crowd*, one of the key works of English realist literature. The central characters created by the author – Bathsheba Everdene, Gabriel Oak, Sergeant Troy, and Mr. Boldwood – are examined in terms of their psychological depth, social context, and symbolic significance, highlighting their role in the inner structure of the novel's poetics.

Keywords: Thomas Hardy, realism, character system, psychological portrait, Bathsheba Everdene, Gabriel Oak, female character, Victorian literature

Аннотация:

В данной статье проводится анализ системы персонажей и их художественных функций в романе Томаса Харди «Вдали от обезумевшей толпы», одном из значимых произведений английского реалистического литературного направления. Основные образы — Батшеба Эвердин, Габриэль Оук, сержант Трой и мистер Болдвуд — рассматриваются с точки зрения психологической глубины, социального контекста и эстетической символики, что позволяет выявить их роль во внутренней структуре поэтики романа.

Ключевые слова: Томас Харди, реализм, система образов, психологический портрет, Батшеба Эвердин, Габриэль Оук, женский образ, викторианская литература

Tomas Hardy ingliz realizmi va naturalizmining o'ziga xos namoyandasi bo'lib, uning romanlarida obrazlar tizimi doimo chuqur psixologik va ijtimoiy mazmunga ega. 1874-yilda nashr etilgan “*G'alati olomondan uzoqda*” (*Far from the Madding Crowd*) asari muallif ijodida muhim o'rin egallaydi. Bu roman faqatgina qishloq hayotini tasvirlash bilangina emas, balki insoniy tuyg'ular, axloqiy tanlovlar va jamiyat bosimi ostida shakllanuvchi ruhiy jarayonlarni badiiy tahlil etishi bilan ham ajralib turadi. Ushbu maqolada aynan asardagi obrazlar tizimi va ularning poetik yuklamasi ilmiy jihatdan tahlil qilinadi.

Batsheba Everdin obrazi – yangi ayol tipajining badiiy ifodasi. Tomas Hardining “*G'alati olomondan uzoqda*” romanidagi Batsheba Everdin obrazi ingliz realizmi doirasida shakllangan yangi ayol obrazining yorqin badiiy timsoli sifatida talqin qilinadi. Batsheba Viktoriya davri jamiyatining patriarxal tuzilmasi fonida o'z mustaqilligini himoya qiluvchi, iqtisodiy va ijtimoiy jihatdan faol shaxs sifatida namoyon bo'ladi. U o'zining qarorlarida qat'iyatli, mulk egasi sifatida xo'jalik yurita oladigan, erkaklar dunyosida o'z o'rnini topishga intiluvchi zamonaviy ayol qiyofasini yaratadi. Biroq Batsheba obrazi bir tomonlama idealizatsiya qilinmaydi — u ehtirosli, hayajonlarga beriluvchan, ba'zan hissiyotlari sababli noto'g'ri tanlovlar qiluvchi obraz sifatida tasvirlanadi. Ayniqsa, Serjant Troy bilan bo'lgan munosabatlar uning hayotiy sinovlarga duch kelishi, ijtimoiy va shaxsiy inqirozlarni boshdan kechirishi orqali chuqur psixologik portret shaklida yoritiladi. Shu jihatdan

International Conference on Medical Science, Medicine and Public Health

Hosted online from Jakarta, Indonesia

Website: econfseries.com

30th April, 2025

olganda, Batsheba obrazi klassik realizm an'analaridagi passiv ayol tipidan farqli ravishda, hayotiy kurashchi, murakkab ichki olamga ega bo'lgan faol shaxs sifatida namoyon bo'ladi. U orqali Hardy nafaqat ayol tabiatining murakkabligini, balki jamiyatning ayolga nisbatan stereotipik yondashuvlarini ham tanqid qiladi. Batsheba Everdinning badiiy yuklamasi, bir tomondan, mustaqillik va o'zligini izlash g'oyasi bilan bog'liq bo'lsa, ikkinchi tomondan, hayotiy qarorlar va ularning oqibatlari oldidagi mas'uliyatni ham aks ettiradi. Bu obraz Hardy ijodida gender masalalariga zamonaviy yondashuvning erta ko'rinishi sifatida ahamiyat kasb etadi.

Gabriel Oak obrazi – sadoqat va hayotiy donishmandlik ramzi. Gabriel Oak obrazi Tomas Hardining "*G'alati olomondan uzoqda*" romanida realistik adabiyot an'analariga asoslangan holda yaratilgan halol, mehnatkash va sabrli inson timsolidir. Gabriel romanning eng barqaror va ichki muvozanatga ega qahramoni bo'lib, uning xarakteri orqali Hardy mehnatning axloqiy qiymatini, tabiiy hayot tarziga sodiqlikni va insoniy fazilatlarining kuchini namoyon etadi. Roman boshida u o'zining soddaligi, halolligi va hayotiy tajribasi bilan ajralib turadi; boshidan kechirgan moliyaviy inqiroz unga nafaqat sinov, balki ma'naviy pishish imkonini ham beradi. Gabriel obrazining badiiy yuklamasi ikki asosiy qatlamdan iborat: birinchisi – uning Batshebaga nisbatan chuqur va fidoyi muhabbati, ikkinchisi – uning mas'uliyatli, g'urursiz, ammo g'ururli shaxs sifatida jamiyatdagi o'rnidir. U hech qachon Batshebaning hayotiga zo'ravonlik yoki bosim bilan aralashmaydi, aksincha, uni o'z xatolaridan o'rganishga imkon beradi. Gabriel – "mukammal emas, ammo haqiqatga yaqin" obraz bo'lib, Hardy bu orqali idealizatsiyadan qochadi va uni insoniy qadr-qimmat timsoliga aylantiradi. Aynan shu sadoqat, sabr va ichki kuch tufayli u romanning axloqiy markaziga aylanadi.

Serjant Troy obrazi – ehtiros va halokat ramzi. Serjant Frank Troy romanning eng ziddiyatli va dramatik qahramonlaridan biri bo'lib, uning xarakteri ehtiros, joziba, beqarorlik va mas'uliyatsizlik kabi fazilatlar orqali tasvirlanadi. Troyning ilk sahnalardagi gavda turishi, harbiy harakati va go'zal so'zlari orqali u Batshebaning e'tiborini tezda o'ziga jalb qiladi, biroq bu joziba yuzaki bo'lib, ichki bo'shliqqa asoslangan. Uning shaxsiyatida impulsivlik va o'z-o'zini tuta bilmaslik dominant bo'lib, u o'z xatti-harakatlarining oqibatini hisobga olmaydi. Troy obrazi orqali Hardy ehtiros ustuvor bo'lgan munosabatlarning qanday halokatli natijalarga olib

kelishini ko'rsatadi. Ayniqsa, Troyning sobiq sevgilisi Fanni Robin bilan bo'lgan munosabatlari, uning bepisandligi va kechikkan nadomati orqali muallif insoniy loqaydlikning fojiali oqibatlarini ochib beradi. Troyning badiiy yuklamasi, bir tomondan, tashqi jozibaning ichki mohiyatsizlik bilan to'qnashuvi, ikkinchi tomondan, ijtimoiy rollarning soxta parda ortidagi xavfli dualizmini ifodalaydi. Uning o'limi roman dramaturgiyasi nuqtai nazaridan inqiroz va tozalash funksiyasini bajaradi.

Baybold Boldvud obrazi – fojiali muhabbat va ijtimoiy bosim qurboni. Baybold Boldvud obrazi Tomas Hardy tomonidan ehtiyotkorlik bilan yaratilgan, ichki ruhiy iztiroblarga boy, ijtimoiy bosim ostida ezilgan qahramon timsolidir. Boldvud jamiyatda hurmatga sazovor, mol-mulk egasi bo'lgan barqaror shaxs sifatida tanilgan bo'lsa-da, uning ruhiy dunyosi Batsheba tomonidan jo'natilgan hazil maktub tufayli izdan chiqadi. U sevgi va munosabatni ijtimoiy majburiyat darajasiga ko'taradi, unga qarshi turish o'rniga unga butun mavjudotini bag'ishlaydi. Boldvudning badiiy yuklamasi erkaklik qadr-qimmatining jamiyat tomonidan belgilangan normalarga muvofiqlashtirilgan fojiali ifodasidir. U sevgini mulk sifatida ko'radi, ayolning tanlov huquqini inkor qiladi va bu natijada obsesivlik, ruhiy halokat va jinoyatga olib keladi. Muallif bu obraz orqali patriarxal jamiyatdagi erkak egoligini va ayollar erkinligiga toqat qilmaslik muammosini tanqid qiladi. Boldvud o'zining ichki fojiasini yashira olmaydi, uning ruhiy inqirozi orqali Hardy muhabbatning qiyofasini fojiaga aylantiradi. U roman voqealarini chuqurlashtiruvchi, dramatiklikni kuchaytiruvchi va Batshebaning tanlovlariga ta'sir ko'rsatuvchi kuchli badiiy vositaga aylanadi.

Xulosa

Xulosa o'rnida shuni takidlash joizki, Hardy tomonidan yaratilgan har bir obraz faqatgina syujetning rivoji uchun emas, balki roman poetikasining semantik asosini tashkil etuvchi ramziy yuklamalarni o'zida mujassam etadi. Bu obrazlar o'zaro ziddiyatli bo'lishiga qaramay, ular orqali muallif sevgi, fidoyilik, irodasizlik, sabr, mas'uliyat va fojia kabi insoniy holatlarni chuqur psixologik asosda tahlil qiladi. Shu boisdan, "G'alati olomondan uzoqda" romanining obrazlar tizimi realizm adabiyotidagi eng yorqin badiiy yutuqlardan biri sifatida baholanishi mumkin.

Ularning har biri jamiyatdagi ijtimoiy o'zgarishlar, gender rollar va axloqiy qarashlarning murakkab muvozanatini ifoda etuvchi kuchli estetik elementdir.

Foydalanilgan adabiyotlar

1. Jabborovich, X. J., & Sherkulovich, M. K. (2020). Lexicographic study of ethnonymy semantics. *Test Engineering and Management*, 83(5-6), 737-742.
2. Бобокалонов, Р. Р., Курбанов, П. А., Маркаев, К. Ш., & Хайтов, Ч. (2016). ДОСТИЖЕНИЯ УЗБЕКСКИХ УЧЕНЫХ В ОБЛАСТИ ЛИНГВИСТИКИ ТЕКСТА НА ОСНОВЕ НАУЧНЫХ РЕЗУЛЬТАТОВ В МИРОВОЙ ЛИНГВИСТИКЕ. *International scientific journal*, 30.
3. SHERQULOV, S. TRAGEDY IN WILLIAM FAULKNER'S "THE SOUND AND THE FURY". О 'ZBEKISTON MILLIY UNIVERSITETI XABARLARI, 2022,[1/3 ISSN 2181-7324.
4. Komilovich, S. S. (2024). QIYOSIY ADABIYOTSHUNOSLIKDA ADABIY TA'SIR MASALALARI. In *Konferensiyalar| Conferences* (Vol. 1, No. 4, pp. 492-495).
5. Komilovich, SS (2023). TOG 'AY MUROD IJODIDA UILYAM FOLKNER ASARLARI TA'SIRI. *Integratsiyalashgan ta'lim va tadqiqot jurnali* , 7 (1), 75-77.
6. Abdumannonovna, A. D. (2025, March). "MARJONLAR O'YINI" ROMANIDA G'ARB VA SHARQ TAFAKKURINING SINTEZI. In *International Conference on Scientific Research in Natural and Social Sciences* (pp. 80-87).
7. Abdumannonovna, A. D. (2025, March). HERMANN HESSE IJODIDA ROMANTIZM. In *International Conference on Scientific Research in Natural and Social Sciences* (pp. 72-79).
8. Abdumannonovna, A. D. (2025, April). "MARJONLAR O 'YINI" ROMANIDA INTELLEKTUAL DUNYO VA REAL HAYOTNING AJRALISHI MUAMMOSI. In *International Conference on Economics, Finance, Banking and Management* (pp. 169-176).
9. Mamashoev, U. U. (2023). EXPRESSION OF THE RELATIONSHIP BETWEEN LANGUAGE AND CULTURE IN PHRASEOLOGY WITH THE HEART COMPONENT. In *Педагогика и психология в современном мире: теоретические и практические исследования* (pp. 76-80).

International Conference on Medical Science, Medicine and Public Health

Hosted online from Jakarta, Indonesia

Website: econfseries.com

30th April, 2025

10. Umid Ulug'bek o'g M. et al. XORIJIY VA MILLIY ASARLAR ASOSIDA GAMIFIKATSIYA VA ROLDA O'YNASH METODLARINI JORIY ETISH //International Conference on Modern Science and Scientific Studies. – 2025. – C. 44-52.
11. Umid Ulug'bek o'g M. et al. TIL O 'RGANISHDA AUDIO-KITOBBLAR VA MULTIMEDIA RESURSLARNING O 'RNI //International Conference on Modern Science and Scientific Studies. – 2025. – C. 36-43.
12. Umid Ulug'bek o'g, Mamashoyev. "INDIVIDUAL TIL O 'RGATISH METODIKALARINI SHAKLLANTIRISH." International Conference on Educational Discoveries and Humanities. 2025.
13. Umid Ulug'bek o'g, Mamashoyev. "ADABIY MATNLAR ORQALI KOMMUNIKATIV KOMPETENSIYANI RIVOJLANTIRISH." International Conference on Educational Discoveries and Humanities. 2025.
14. Umid Ulug'bek o'gli, M. (2025, March). XORIJIY VA MILLIY BADIY ASARLARNING TIL O 'RGATISHDAGI DIDAKTIK AHAMIYATI. In International Conference on Scientific Research in Natural and Social Sciences (pp. 56-63).
15. Umid Ulug'bek o'gli, M. (2025, March). TIL O'RGANISHDA ADABIYOTNING O'RNI. In International Conference on Scientific Research in Natural and Social Sciences (pp. 64-71).
16. Xidirova, N. B., Oromova, S. S. Q., & Otajonova, K. R. (2024). TALABALARNING MOTIVATSIYASINI OSHIRISHNING INNOVATSION USULLARI. Indexing, 1(1).
17. Xidirova, N., Oromova, S., & Otajonova, K. (2024). Ta'lim tizimida raqamli texnologiyalarni qo 'llash istiqbollari. Raqamli iqtisodiyot va sun'iy intellekt texnologiyalarining jamiyat rivojlanishidagi ahamiyati, 1(1), 18-21.
18. Boymurotovna, X. N., qizi Oromova, S. S., Otajonova, K. R., & qizi Uralova, K. J. (2024). MOLIYA-BANK SOHASIDA SUN'IY INTELLEKT TEXNOLOGIYALARI. GOLDEN BRAIN, 2(21), 86-90.
19. Boymurotovna, X. N. Asror o'g'li, AO, & Rajabboyevna, OK (2025, March). KOMPYUTER VA ROBOTLAR BILAN O'ZARO ALOQA ORQALI IJTIMOY

International Conference on Medical Science, Medicine and Public Health

Hosted online from Jakarta, Indonesia

Website: econfseries.com

30th April, 2025

PSIXOLOGIYANING O'ZGARISHI. In International Conference on Educational Discoveries and Humanities (pp. 63-70).

20. Sa'dullayev, A., & Asrorov, O. (2024). THE ESSENCE OF NEW PEDAGOGICAL TERMS DURING THE REFORMS IMPLEMENTED IN THE FIELD OF EDUCATION.". Science Shine" International scientific journal, 14(1).

21. Botirovich, X. S. (2024). AVTOMATLASHTIRISH TIZIMLARIDA SUN'IY INTELLEKTNI QO'LLASH. GOLDEN BRAIN, 2(19), 66-70.

22. Khayriddinov, S., & Nodirova, F. (2024). Advanced pedagogical in improving the quality of education the significance of experiences in the educational system. Talqin va tadqiqotlar,(28).

23. Khayriddinov, S. (2023). Cloud technologies as a tool for forming personal information educational environment. International Bulletin of Engineering and Technology, 3(4), 72-76.

24. Botirovich, X. S. Iskandar o'g'li, SB (2024). PERFORM ADDITION AND MULTIPLICATION OPERATIONS IN EXCEL. GOLDEN BRAIN, 2(16), 42-46.

25. Botirovich, X. S. Murodullo o'g'li, JOT, & Akbar o'g'li, SR (2024). INTERNET VA "KUMUSH ASR" YANGI IMKONIYATLAR VA ISTIQBOLLAR. Modern education and development, 11(3), 127-132.

26. Boymurotovna, X. N. (2025, March). RUS TILINI O'RGANISHDA SUN'IY INTELLEKT VA NEYRON TARMOQLARNING ROLI. In International Conference on Educational Discoveries and Humanities (pp. 55-62).

27. Abduqodirov, A. A., Yusupbekov, A. N., Suvonov, B. I., & Toshtemirov, R. T. (2022). Tabiiy gazni qayta ishlash jarayonining intellektuallashtirilgan boshqaruvida noaniq mantiq asosidagi modeldan foydalangan holda nazorat qilish. Инновационные подходы, проблемы, предложения и решения в науке и образовании, 1(1), 100-108.

28. Egamberdiev, K., Khidirova, N., & Islomov, A. (2024). Creation of an automated information system using python and the django framework with a telegram bot. Big Data and Computing Visions, 4(3), 219-226.

29. Джуманов, Ж. Х., Юсупов, Р. А., Эгамбердиев, Х. С., Ишанходжаев, О. А., & Ахролов, Ш. С. (2019). Математическое моделирование процессов геофильтрации подземных вод в многослойных средах (на примере

International Conference on Medical Science, Medicine and Public Health

Hosted online from Jakarta, Indonesia

Website: econfseries.com

30th April, 2025

Китабошахрисабзского месторождения подземных вод)/ВЕСТНИК ТУИТ. Ташкент. ТАТУ, 3, 51.

30. Эгамбердиев, Ҳ., Рахматуллаев, Д., & Дилмуродов, З. (2023). ГРУНТ ВА ЕР УСТИ СУВ ОҚИМЛАРИНИНГ ЎЗАРО ТАЪСИРИНИНГ МАТЕМАТИК МОДЕЛИ. Евразийский журнал академических исследований, 3(1 Part 3), 107-113.

31. Джуманов, Ж. Х., Юсупов, Р. А., & Эгамбердиев, Х. С. (2019). ва б. К вопросу практического применения «Big DATA» в гидрогеологических исследованиях. In Пятая Международная научно-практическая конференция «Big DATA and Advanced Analytics. Big DATA и анализ высокого уровня» Минск. Республика Беларусь (pp. 13-14).

32. Хамзаева, З. (2025). Толкование женского образа в романе «Бону» с точки зрения декадентства: социальный кризис и противоречие ценностей. Зарубежная лингвистика и лингводидактика, 3(2), 17-22.

33. Кучкаров, Т., & Маматова, Г. (2024). ВЛИЯНИЕ ЦИФРОВИЗАЦИИ ВЫСШЕГО ОБРАЗОВАНИЯ НА ЭКОНОМИЧЕСКИЕ ПРОЦЕССЫ В ОБЩЕСТВЕ. Raqamli iqtisodiyot va axborot texnologiyalari, 4(4), 127-136.

34. Mamatova, G. (2023). Цифровой университет: стратегия создания умной инфраструктуры в высших учебных заведениях Узбекистана. Economics and Innovative Technologies, 11(4), 296-312.

35. Axmedovna, B. S. (2025, February). INGLIZ TILINI O'RGANISHDA O'ZARO MULOQOTNING AHAMIYATI. In International Educators Conference (pp. 318-325).

36. Ergashevna, S. M. (2025, February). INGLIZ TILI MUTAXASSISLARINI TAYYORLASHDA XORIJIY TAJRIBALARDAN FOYDALANISH. In International Educators Conference (pp. 358-365).

37. Normurodovna, A. M. (2025, February). TASHKILOTLAR O'RTASIDAGI HAMKORLIKDA INGLIZ TILINING AHAMIYATI. In International Educators Conference (pp. 310-317).

38. Axmedovna, B. S. (2025, February). O'ZBEKISTONDA XORIJIY TILLARNING AHAMIYATI. In International Educators Conference (pp. 326-333).

International Conference on Medical Science, Medicine and Public Health

Hosted online from Jakarta, Indonesia

Website: econfseries.com

30th April, 2025

39. Ergashevna, S. M. (2025, February). INGLIZ TILI MUTAXASSISI BO'LISHDA BOSHLANG'ICH INGLIZ TILI DARSLARINING AHAMIYATI. In International Educators Conference (pp. 350-357).

40. Normurodovna, A. M. (2025, February). INGLIZ TILI GRAMMATIKASINING INGLIZ TILI KURSIDAGI AHAMIYATI. In International Educators Conference (pp. 302-309).